Politik for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland

Region Midtjylland
Psykiatri og Social

Udkast

Politik for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland

Udkast

Kolofon

Trykt: 2009
Udgivelsessted: Region Midtjylland
Bearbejdet af:
Kvalitetsafdelingen
Skovagervej 2
8240 Risskov

Udkast

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse 5
Indledning 7
Målgrupper 7
Formål 7
Politikkens opbygning 7
Fakta om behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland 8
Rammer for samarbejdet 9
Lovgivning 9
Psykiatriplan for Region Midtjylland 9
Sundhedsaftalen 10
Landsdækkende psykiatriundersøgelser 11
Kvalitetsmodeller 11
Fælles værdier og visioner for samarbejdet 13
Fælles værdier 13
Fælles visioner 13
Parter i samarbejdet 14
Indsatsområder – værdier og visioner 15
Psykisk syge børn og unge 15
Psykisk syge voksne 16
Psykisk sygdom 17
Pårørende voksne 18
Pårørende – børn af psykisk syge forældre 19
Pårørende – søskende til psykisk syge børn og unge 20
Personale 20
Fra politik til praksis 22
Yderligere oplysninger 23

Udkast

Udkast

Indledning

Dette er den første overordnede politik for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland.

Politikken er udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentanter for regionsdækkende bruger- og pårørendeorganisationer, personale samt psykiatri- og socialledelsen for Region Midtjylland.

Målgrupper

Politikken henvender sig til alle parter i samarbejdet; dvs. psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland.

Formål

Politikken har til formål at understøtte samarbejdet mellem psykisk syge, pårørende og personale i børne-, ungdoms- og voksenpsykiatrien på behandlingsområdet såvel som på det socialpsykiatriske område.

Vi anerkender at samarbejde og dialog er en personlig, faglig og organisatorisk udfordring. Med udformningen af en politik markerer vi, at det er nødvendigt at være opmærksom, for at sikre et tilfredsstillende og velfungerende samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale.

Det er vores ambition at politikken skal:

- Bidrage til løbende opmærksomhed og dialog om samarbejdet
- Være nærværende, levende og visionær
- Være vedkommende og give stof til eftertanke
- Invitere til løbende udfordring af regler og rutiner
- Fastholde fokus på udvikling af det gensidige samarbejde
- Medvirke til at etablere et fælles sprog
- Skabe grundlag for iværksættelse af lokale konkretiseringer

Politikkens opbygning

I første afsnit beskrives de sammenhænge, som politikken indgår i og dermed rammerne for det regionale kvalitets- og udviklingsarbejde i behandlings- og socialpsykiatrien. I andet afsnit præsenteres de værdier, visioner og indsatser, som er fælles på tværs af behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland. Tredje afsnit beskriver de særlige områder af behandlings- og socialpsykiatrien,

hvor Region Midtjylland påtager sig at yde en særlig indsats. Fjerde afsnit trækker linjer til de fremadrettede konkretiseringer af politikken.

Fakta om behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland

Psykiatrien i Region Midtjylland omfatter børne-, ungdoms- og voksenpsykiatriske tilbud i:

- Distriktspsykiatrien
- Ambulatorier og klinikker
- Hospitalspsykiatrien
- Socialpsykiatrien

Udkast

Rammer for samarbejdet

Politikken for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale er en central ramme for arbejdet i behandlings- og socialpsykiatrien i samspil med følgende forhold:

- Lovgivning
- Psykiatriplanen
- Sundhedsaftalen
- Bruger- og pårørendeundersøgelser
- Den Danske Kvalitetsmodel

Politikken og disse øvrige forhold er vigtige dele af arbejdet med at inddrage psykisk syge, pårørende og personale i styrkelsen af kvaliteten i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland.

Lovgivning

Følgende lovgivning medvirker bl.a. til at sikre det lovmæssige grundlag for psykisk syges rettigheder og er dermed en del af grundlaget for at patienters værdighed, integritet og selvbestemmelsesret respekteres:

- Sundhedsloven
- Psykiatriloven
- Lov om social service
- Straffeloven
- Forvaltningsloven
- Lov om klage- og erstatningsadgang

Lovgivningen på psykiatriområdet trækker vigtige grænser i samarbejdet mellem psykisk syge, pårørende og personale i forbindelse med blandt andet samtykke, inddragelse, informationsgivning, samarbejde med pårørende, tvang og selvbestemmelse.

Politikken for samarbejde i behandlings- og socialpsykiatrien udspringer af Psykiatriloven, som forpligter Regionsrådet til at have en politik i relation til psykisk syge og pårørende.

Psykiatriplan for Region Midtjylland

Psykiatriplanen for Region Midtjylland blev vedtaget i april 2008.

Målet med Region Midtjyllands nye psykiatriplan er at tilbyde psykisk syge borgere i hele regionen behandling og støtte på højt internationalt niveau.

Udkast

Psykiatriplanen omfatter mere end 150 anbefalinger, som gennemføres de kommende år. Psykiatriplanen for Region Midtjylland sætter blandt andet fokus på følgende temaer:

- Styrke forebyggelse af psykisk sygdom
- Behandle flere patienter
- Være bedre til at helbrede psykisk sygdom
- Støtte psykisk syge i mestring af sygdom
- Reducere overdødelighed blandt psykisk syge
- Rekruttere og fastholde personale
- Udbygge ambulante behandlingstilbud
- Specialisering af behandling i større enheder

Blandt principperne for Psykiatriplanen er følgende centralt for politikken:

”Der skal tages udgangspunkt i den sindslidendes egne beslutninger, de pårørende skal informeres og inddrages og der skal tages særlige hensyn til børn. Indenfor børne- og ungdomspsykiatrien skal barnet/den unge og forældrene inddrages”.

Sundhedsaftalen

Indgåelse af sundhedsaftaler mellem Regionsråd og kommunalbestyrelser om varetagelsen af opgaver på sundhedsområdet er beskrevet i Sundhedsloven.

Et af de obligatoriske indsatsområder i sundhedsaftalerne er ”Aftale om indsatsen for mennesker med sindslidelser”. Aftalen mellem region og kommune skal beskrive følgende om indsatsen for mennesker med sindslidelser:

- Arbejdsdeling
- Sikring af koordinering
- Kommunikation af relevant information
- Tværfaglig og - sektoriel vurdering samt koordinering af udskrivning og udskrivningsbetingede ydelser
- Varetagelse af indsats over for børn i familier med et menneske med sindslidelse
- Planlægning
- Opfølgning

Udkast

Landsdækkende psykiatriundersøgelser

Region Midtjylland indgår i de landsdækkende psykiatriundersøgelser indenfor følgende områder af den regionale psykiatri:

- Distriktspsykiatri
- Børne- og ungdomspsykiatriens ambulatorier
- Psykiatriske sengeafsnit i børne-, ungdoms-, voksen- og retspsykiatri
- Socialpsykiatri

Formålet med undersøgelserne er jævnligt og systematisk at sikre viden om patienters og pårørendes oplevelse samt vurdering af behandlings- og socialpsykiatrien. Herigennem sikres en mulighed for at afdække, hvor der er behov for en særlig indsats.

Efter hver undersøgelse af bruger- og pårørendetilfredsheden tilrettelægges en regional og lokal handlingsplan for opfølgning.

Kvalitetsmodeller

I de senere år er der blevet arbejdet med udvikling af modeller til systematisk arbejde med kvalitetssikring og kvalitetsudvikling indenfor såvel sundhedsvæsen som på det sociale område.

Den Danske Kvalitetsmodel dækker somatik og behandlingspsykiatri, mens Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område dækker socialpsykiatrien samt det øvrige sociale område.

Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område
Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område er en model for systematisk arbejde med kvalitetssikring og kvalitetsudvikling på det sociale område. Da Dansk kvalitetsmodel på det sociale område er under udarbejdelse, vil der i det følgende være fokus på Den Danske Kvalitetsmodel.

Den Danske Kvalitetsmodel (DDKM)
Den Danske Kvalitetsmodel er et nationalt, obligatorisk kvalitetsudviklings- og akkrediteringssystem for den somatiske såvel som den psykiatriske del af sundhedsområdet, som er baseret på et fælles sæt af standarder og indikatorer.

Den Danske Kvalitetsmodel er, i relation til politikken for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlingspsykiatrien i Region Midtjylland, et redskab til at sikre konkretisering samt monitorering af centrale dele af politikken.

Udkast

Som sådan er Den Danske Kvalitetsmodel i lighed med andre kvalitets- og udviklingstiltag, central i Regions Midtjyllands bestræbelser på at skabe grundlag for et styrket regionalt samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale.

Psykiatrien skal implementere den store gruppe af organisatoriske, generelle og sygdomsspecifikke standarder, hvoraf nogle temaer er relevante for somatiske såvel som psykiatriske enheder i sundhedsvæsenet:

- Koordinering og kontinuitet
- Overdragelse
- Patientinddragelse
- Patientinformation og kommunikation

Andre standarder har sygdomsspecifikke temaer, der retter sig mod psykiatri. Standarderne for skizofreni tager udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens Referenceprogram[1] for skizofreni. Der er standarder med følgende temaer:

- Anvendelse af tvang
- Behandlingsplaner
- Skizofreni

Udkast

[1] Se under Yderligere oplysninger.

Fælles værdier og visioner for samarbejdet

Region Midtjyllands tre overordnede værdier er:

- Dialog
- Dygtighed
- Dristighed

Region Midtjyllands værdigrundlag er centralt for hele den regionale psykiatri og dermed for politikken for samarbejdet mellem psykisk syge, pårørende og personale.

De følgende værdier og visioner har til hensigt at udgøre en fælles sproglig referenceramme for alle parter i dette samarbejde.

Fælles værdier

I behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland har værdierne følgende betydning:

- Dialog betyder imødekommenhed, gensidighed og respekt i mødet mellem personale, psykisk syge og pårørende

- Dygtighed betyder faglige, personlige og organisatoriske kompetencer

- Dristighed betyder mod til at tænke højt, lære af fejl og af hinanden samt at turde bringe sig selv i spil

Fælles visioner

I samarbejdet mellem psykisk syge, pårørende og personale ønsker behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland at:

- Personale, pårørende og psykisk syge i udgangspunktet er ansvarlige, ligeværdige og betydningsfulde samarbejdspartnere og har et fælles ansvar for at opnå den bedste løsning

- Tilrettelægge den psykiatriske indsats i tillid og respekt for det enkelte menneskes integritet og selvbestemmelse, herunder den enkeltes livsanskuelser og kulturelle baggrund

- Motivere og støtte den psykisk syge til at tage størst muligt ansvar for beslutninger, egenomsorg og behandling

Udkast

- Vise den psykisk syge interesse, tillid og respekt, bl.a. ved at lytte og spørge ind til konkrete ønsker

- Vise pårørende tillid og respekt og give de pårørende plads til rollen som aktiv ressourceperson til gavn for den psykisk syge

- Personalet, med udgangspunkt i faglig indsigt, har et særligt ansvar, og skal evne at agere mellem den psykisk syges ret til at bestemme over eget liv, og risikoen for at være vidne til omsorgssvigt

- Personalets faglige og personlige kompetencer udgør et solidt grundlag for det nødvendige skøn og samtidig det faglige ansvar

- Inddrage og informere pårørende løbende i forbindelse med vigtige beslutninger i overensstemmelse med den psykisk syges ønsker og accept

- Samarbejde med familien, når der er tale om undersøgelse og behandling af børn og unge, da dette samarbejde er en integreret del af behandlingstilbuddet

- Pårørende og psykisk syge møder personalet med anerkendelse af faglige og personlige kompetencer

- Samarbejde med sundheds- og socialsektoren samt andre tilbud for at sikre koordination over for de psykisk syge og pårørende, der har behov for sammenhængende forløb

Parter i samarbejdet

- Psykisk syge omfatter psykisk syge børn, unge og voksne
- Pårørende omfatter børn, unge og voksne, der har en psykisk syg i familien eller i det nære netværk, herunder søskende
- Personale omfatter alle personalegrupper i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland

Udkast

Indsatsområder – værdier og visioner

Det er helt centralt for børne- og ungdomspsykiatrien såvel som voksenpsykiatrien at sætte fokus på værdier i samarbejdet med hver enkelt af de følgende grupper af psykisk syge, pårørende og personale.

Psykisk syge børn og unge

Psykisk sygdom kan vise sig tidligt i livet. I børne- og ungdomspsykiatrien behandles småbørn (0-6 år), skolebørn (7-13 år) og unge (14-18 år).

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag for børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland i forhold til psykisk syge børn og unge:

- God børne- og ungdomspsykiatrisk undersøgelse og behandling tager udgangspunkt i barnets eller den unges samlede situation, således at de familiemæssige forhold indgår som en integreret og naturlig del
- Familien inddrages i undersøgelse og behandling i videst muligt omfang
- Familien støttes i at opretholde og styrke hensigtsmæssige familierelationer

Forældremyndighed
Psykisk syge børn og unge er under deres forældres myndighed. At være forældremyndighedsindehaver betyder, at man har et særligt ansvar og har pligt til at sørge for barnet.

Forældremyndigheden giver også ret til at bestemme de ting, der har med barnets personlige forhold at gøre, herunder undersøgelse og behandling på et børne- og ungdomspsykiatrisk hospital. Det medfører, at forældre har ret til at få alle oplysninger om barnets forhold, herunder formålet og det eventuelle udbytte af behandlingen.

Samarbejde med unge om behandling
Unge, der er fyldt 15 år, har krav på at tage del i de beslutninger, der tages om deres behandling på samme måde som voksne, herunder at give informeret samtykke til behandlingen. Forældrene skal dog stadig have alle informationer og inddrages i den mindreåriges stillingtagen.

Tvang
Det er et grundlæggende princip, at ingen behandling må indledes eller fortsætte uden et informeret samtykke fra forældrene. Tvang må ikke benyttes, før der er gjort, hvad der er muligt, for at opnå patientens frivillige medvirken. Anvendes tvang i behandlingen af børn og unge, sker det altid indenfor rammerne af Psykiatriloven. Anvendelse af tvang overfor børn og unge bør aldrig gennemføres alene med udgangspunkt i forældrenes samtykke.

Udkast

Når der sker tvang, skal den psykisk syge og / eller dennes forældre, alt efter om patienten er fyldt 18 år, informeres om klagemuligheder samt tilbydes eftersamtale ved ophøret af tvangsforanstaltningen. Endvidere skal tvangsforanstaltningen dokumenteres i relevante journaler og protokoller.

Psykisk syge voksne

Voksenpsykiatrien i Region Midtjylland behandler personer fra 18 år og opefter.

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag for behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland i forhold til psykisk syge voksne:

- Det er centralt for al psykiatrisk behandling og socialpsykiatrisk indsats, at den psykisk syge oplever sig i en ligeværdig position og mødes med åbenhed, tillid og respekt for integritet, selvbestemmelse, herunder livsanskuelser og kulturel baggrund
- Behandlingskulturen skal fremme den psykisk syges viden om og indflydelse på egen behandling, egne livsvilkår og fremtid, herunder fremme evnen til mestring af psykisk sygdom
- Patientindflydelse må ikke føre til omsorgssvigt ved at behandlere og støttepersoner fralægger sig deres faglige ansvar

Selvbestemmelse og medindflydelse
Psykisk syge voksne har ifølge lovgivningen ret til indflydelse på undersøgelse, behandling og pleje. Det er med til at sikre, at den psykisk syges individualitet og integritet bliver respekteret og opretholdt. Konkret betyder det at den psykisk syge voksne:

- I udgangspunktet skal give informeret samtykke inden behandling indledes eller fortsætter
- Har retten til at få eller fravælge information
- Får information om relevante støtte- og behandlingsmuligheder, formålet hermed og det mulige udbytte af disse

Tvang
Den psykisk syges ret til selvbestemmelse og medinddragelse er udgangspunkt for tilrettelæggelse af behandlingsindsatsen. Der vil dog være særlige situationer, hvor den psykisk syge voksne på grund af sin sygdom ikke er i stand til at træffe de nødvendige valg.

Tvang må ikke benyttes, før der er gjort, hvad der er muligt, for at opnå den psykisk syge voksnes frivillige medvirken.

Udkast

Anvendelse af tvang sker aldrig uden en forudgående vejledning og begrundelse. Når forholdene tillader det, skal patienten have en passende betænkningstid.

Opfølgning efter tvang
Når det sker, at personalet af faglige grunde tilsidesætter den psykisk syges personlige ønsker og selvbestemmelse, skal personalet følge op på tvangsforanstaltningen af hensyn til den psykisk syges værdighed og selvfølelse.

Det betyder, at den psykisk syge informeres om klagemuligheder og tilbydes en eftersamtale ved ophøret af tvangsforanstaltningen, samt at tvangsforanstaltningen dokumenteres i relevante journaler og protokoller.

Selv i de situationer, hvor personalet er nødsaget til at tilsidesætte den psykisk syges ønsker og gøre brug af deres faglige myndighed, skal principperne om mest mulig indflydelse og respekt for den psykisk syge gælde.

Samtidig skal det være klart, at det kan være omsorgssvigt ikke at gribe ind overfor den enkeltes ret til selvbestemmelse.

Psykisk sygdom

Sværhedsgraden af psykisk sygdom varierer fra det forbigående til det livslange forløb. Mens sygdommene for nogle mennesker medfører kortvarigt funktionstab og sygemelding, oplever andre en livslang invaliditet og truende marginalisering i forhold til familie og samfund.

Sygdommen kan betyde, at den psykisk syge er forpint, ændrer sin måde at være på, sin opfattelse af sig selv og omverdenen samt sine relationer til andre mennesker.

Udkast

Pårørende voksne

Voksne pårørende er betydningsfulde støttepersoner og talerør for den psykisk syge. Pårørende er tilsvarende vigtige ressourcepersoner og samarbejdspartnere for personalet, da de besidder en viden, der kan komme behandlingen og dermed den psykisk syge til gode. Pårørende bærer et stor ansvar i dagligdagen og har derfor selv behov for information, støtte og aflastning.

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag for behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland i relation til voksne pårørende:

- Pårørende er aktive samarbejdspartnere og skal styrkes i at opretholde hensigtsmæssige familierelationer
- Pårørende får styrket evnen til at støtte den psykisk syge gennem undervisning i psykisk sygdom (psykoedukation) og personlig vejledning i håndtering af vanskelige situationer
- Pårørende oplever tryghed ved at vide, at det faglige ansvar for behandlingen altid er psykiatriens ansvar

Udredning af pårørenderelationer
Personalet skal arbejde for at skabe de bedst mulige betingelser for samvær og dialog mellem den psykisk syge, de pårørende og netværket. Det betyder, at den psykisk syges kontaktperson har pligt til at udrede den psykisk syges pårørenderelationer umiddelbart efter kontakt med behandlings- og socialpsykiatrien.

Herefter skal kontakten straks iværksættes og vedligeholdes i respekt for den psykisk syges selvbestemmelsesret og gældende regler om tavshedspligt.

Selvbestemmelsesret
I de tilfælde hvor pårørende henvender sig og den psykisk syge ikke ønsker kontakt med de pårørende, bliver den psykisk syge orienteret om henvendelsen, og samtidig informeret om hvilke fordele der er ved at inddrage pårørende i behandlingsforløbet.

De pårørende, som den psykisk syge ikke ønsker inddraget i sine personlige forhold, tilbydes en generel orientering om sygdom, behandling og prognoser.

Tavshedspligt
Samarbejdet mellem pårørende og personale følger reglerne om tavshedspligt. Det kræver den psykisk syges tilladelse, at videregive oplysninger om helbred, økonomi og andre private forhold til pårørende. Den psykisk syge skal kunne have tillid til fortroligheden.

Udkast

Særlige forhold
I forhold til særligt svage grupper, som f.eks. demente, domsanbragte med værge, voksne udviklingshæmmede med psykisk sygdom m.fl. udviser lovgivningen en særlig beskyttelse, hvorfor der gør sig særlige hensyn gældende i forhold til såvel den psykisk syge som de pårørende.

Pårørende – børn af psykisk syge forældre

Typiske reaktioner hos børn af psykisk syge er, at de ikke vil belaste forældrene yderligere, og at de derfor påtager sig et ansvar, der overstiger deres alder og formåen.

Manglende opmærksomhed på børn af psykisk syge forældre kan få konsekvenser for barnets sundhed, udvikling og velfærd.

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag for behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland i forhold til børn af psykisk syge forældre:

- Pårørende børn støttes i deres behov for og ret til at være børn. behandlings- og socialpsykiatrien skal understøtte børns naturlige udvikling samt deres relation til den psykisk syge
- behandlings- og socialpsykiatrien skal tilbyde børnevenlige besøgsforhold
- God psykiatrisk behandling tager udgangspunkt i den psykisk syge forældres samlede situation og medtænker forældrerelationen samt den psykisk syges børn i den samlede behandlings- og støtteindsats

Udredning og støtte
Behandlings- og socialpsykiatrien er forpligtet til at inddrage børn af psykisk syge såvel som den psykisk syge og dennes samlever eller ægtefælle i dialogen samt udredningen af forholdene omkring barnet. Derved medvirker psykiatrien til at understøtte forældrerelationen og sikrer støtte til barnet, hvis der er behov herfor.

Børnenes forhold og aktuelle situation beskrives gennem afholdelse af forældre- og familiesamtaler med den psykisk syge forælder og dennes ægtefælle eller samlever i forbindelse med henvisning og efterfølgende efter behov.

Den psykisk syge skal tilbydes hjælp til at kontakte den kommunale socialforvaltning, hvis der vurderes at være behov for særlig støtte og hjælp til barnet.

Underretning
Når personalet får kendskab til forhold, der giver formodning om at et barn har behov for særlig støtte, fremsender personalet en underretning til socialforvaltningen i kommunen.

Udkast

Om nødvendigt kontaktes socialforvaltningen i kommunen gennem en underretning, idet det er en kommunal opgave at foranstalte undersøgelser og iværksætte konkret støtte til barnet.

Når psykiatrien møder gravide psykisk syge skal det afklares, om den gravide og det ufødte barn har behov for hjælp og støtte. Der skal foretages en vurdering af den psykisk syges problemstillinger, ressourcer og netværk.

Dette bør primært ske i samarbejde med det lokale svangreambulatorium og evt. i samarbejde med den regionale spædbarnspsykiatri, med henblik på at forebygge psykiatrisk sygdom samt sekundær udvikling af psykiske lidelser.

Der kan være behov for at videregive oplysninger om graviditeten til den kommunale socialforvaltning, for at sikre den gravide og børn fra 0-3 år relevant og rettidig støtte.

Alle offentligt ansatte har skærpet underretningspligt i forhold til kommunen. Underretningspligten står altid over de almindelige regler om tavshedspligt for sundhedspersoner.

Pårørende – søskende til psykisk syge børn og unge

Søskende påvirkes af forældrenes usikkerhed og bekymring for det psykisk syge barn eller den psykisk syge unge og kan opleve, at den omsorg og opmærksomhed, der før blev taget for givet, ændrer karakter.

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag for behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland i forhold til søskende til psykisk syge:

- Behandlings- og socialpsykiatrien skal medtænke søskende i den samlede støtte- og behandlingsindsats
- Behandlings- og socialpsykiatrien skal understøtte søskendes behov for at blive orienteret om sygdommen og dens prognose
- Behandlings- og socialpsykiatrien skal tilbyde søskende undervisning i psykisk sygdom (psykoedukation)

Personale

Personalet bidrager til samarbejdet med psykisk syge og pårørende med faglighed, åbenhed og indlevelse og med viden om de aktuelle støtte- og behandlingsmuligheder. Behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland

Udkast

arbejder løbende med kompetenceudvikling og efteruddannelse af medarbejdere og ledere for at sikre tilstedeværelse af de nødvendige kompetencer.

Fælles værdigrundlag
Fælles værdigrundlag i forhold til personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland:

- Personalet skal møde den psykisk syge og de pårørende med faglighed, åbenhed og indlevelse
- Personalet skal forholde sig respektfuldt, tillidsskabende og tydeligt, og herunder være opmærksom på asymmetrien i magtforholdet mellem den psykisk syge, de pårørende og personalet
- Personalet skal anerkende den subjektive oplevelse og den psykisk syges bevæggrunde, herunder have grundlæggende respekt for den psykisk syges meninger og synspunkter
- Personalet skal skabe de bedste forudsætninger for, at den psykisk syge er til stede og har mulighed for at deltage aktivt, hver gang der tages beslutninger om den psykisk syges behandlingsforløb eller hverdag

Det er personalets ansvar at medvirke til at udvikle en kultur, der respekterer politikkens værdier og indfrier dens visioner.

Samarbejde med den psykisk syge
Personalet har ansvaret for at støtte, informere og inddrage de psykisk syge. Personalet skal overveje, hvordan psykisk syge, der har svært ved at formulere deres behov og ønsker, kan få indflydelse.

Den psykisk syges ret til indflydelse på behandlingens tilrettelæggelse og egen hverdag betyder ikke, at personale skal undlade at foretage en faglig og etisk vurdering af hvilken støtte og behandling, der er i den psykisk syges bedste interesse. Det faglige ansvar tilsidesættes ikke af, at patienten inddrages.

Pårørendesamarbejde
Personalet tager initiativ til samarbejdet med de pårørende. Personalet skal i et gensidigt samarbejde give pårørende plads som aktive ressourcepersoner i hele forløbet, ved at inddrage deres viden, erfaringer og indsigt i egen forståelse af den psykisk syges behov for støtte og behandling.

Udkast

Fra politik til praksis

Den foreliggende politik udstikker pejlemærker for en lokal udformning i et samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale.

Politikken skal omsættes i praksis for at sikre udviklingen af samarbejdet mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland.

Der skal jævnligt gøres status over politikken og de konkrete tiltag, ligesom der regelmæssigt skal foretages prioritering af indsatsområder.

Politikken for samarbejde mellem psykisk syge, pårørende og personale i behandlings- og socialpsykiatrien i Region Midtjylland skal konkretiseres og udvikles på følgende tre niveauer:

- Det politiske niveau – gennem etablering af et fast kontaktudvalg for repræsentanter for såvel regionsdækkende bruger- og pårørendeorganisationer, psykiatri- og socialledelsen samt regionsrådspolitikere

- Det lokale niveau – gennem etablering af lokalt forankrede samarbejdsorganer, hvor politikken lokalt konkretiseres og tilpasses de særlige behov og forhold, der gør sig gældende på de enkelte tilbud, hospitalsafdelinger, i distriktspsykiatrien, i de børne- og ungdomspsykiatriske ambulatorier og på de socialpsykiatriske boformer

- Det individuelle niveau – gennem etablering af det konkrete samarbejde mellem den enkelte psykisk syge og dennes netværk af fagpersoner samt pårørende

Udkast

Yderligere oplysninger

Dansk kvalitetsmodel på det sociale område
www.socialkvalitetsmodel.dk

Den Danske Kvalitetsmodel
www.kvalitetsinstitut.dk

Landsdækkende psykiatriundersøgelser
www.rm.dk > Psykiatri og Social > Bruger og pårørende

Lovgivning
- www.retsinformation.dk
Lovgivning, bekendtgørelser, regler og vejledninger om bl.a. tavshedspligt mv.

- De almindelige regler om tavshedspligt findes i straffelovens § 152 og forvaltningslovens § 27. I sundhedslovens kap. 9 (§§ 40-49) findes regler om sundhedspersoners tavshedspligt og videregivelse af oplysninger.

- Ellen Margrethe Basse og Knud Kristensen:
"Håndbog for psykiatribrugere og pårørende – Kend dine rettigheder",
2. Reviderede udgave, 2006, DE9 og PsykInfo Forlaget

Psykiatriplan
www.rm.dk > Psykiatri og Social > Planer og aftaler
> Psykiatriplan

Sundhedsaftalen
www.rm.dk > Sundhed > Organisation > Regionalt Sundhedssamarbejde > Kommunesamarbejde og Sundhedsaftaler > Sundhedsaftaler > Den generelle aftale

Sundhedsstyrelsens referenceprogrammer
www.sst.dk > Planlægning > Introduktion til SfRs referenceprogrammer

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet referenceprogrammer for skizofreni, for angstlidelser hos voksne samt for unipolar depression hos voksne.

Udkast